

enige om, for en stor Deel forandrede, naar der sættes en anden Capitelstart end den, som det er forudsat, at Bederlaget skal udredes efter, naar den bestemmes for andre Maaneder end tidligere, naar den sættes for Amter istedetfor Stifter, og der saa tillige bestemmes en anden Betalingstermin end den, de Contraherende ere blevne enige om. Jeg troer, at man derved rokker ved bestaaende Contractsforhold, og det bør man efter min Mening ikke gjøre. — Med Hensyn til Bestemmelsen i Slutningen af § 2, som er bleven omtalt iasten, maa jeg gjøre den Bemærkning, at der vel staaer, at der skal meddeles Affskrifter af Indberetningerne til de i Amtet udkommende Aviser, men der staaer ikke Noget om, hvorvidt Avisudgiverne ere pligtige til at optage alt dette, som vil være meget vidtløstigt, gratis, eller hvor de i modsætning skulde hente Betalingen. Iøvrigt skal jeg, hvor u hensigtsmæssigt jeg end finder dette Lovforslag, ikke være imod, at Sagen gaaer til 2den Behandling.

J. N. Hansen: Da denne Sag i forrige Sæstion var til 1ste Behandling, var den Hovedindvending, man hørte imod den, at Capitelstarten i den Stikkelse, hvori den nu bestaaer, skulde være en saa gammel og rodfæstet Indretning, at det ikke gik an at røre derved; den havde udviklet sig igjennem Læderne og maatte betragtes som noget Fast, hvorved der ikke uden Uretfærdighed kunde roffes. Dette gav Anledning til, at man i det Udvalg, der var nedsat, eftersaae Capiteltaxtens Historie, og jeg skulde meget ønske, at de ærede Medlemmer, der ikke kjende den, ville gjøre sig nærmere bekendte dermed. Capitelstarten har nemlig ikke været brugt til det, hvortil den nu bruges, længere end fra dette Aarhundredes Begyndelse, idet den før den Tid ikke var noget som helst Andet end en Bestemmelse om, for hvilke Priser Kirkens Godes Bestyrelse maatte sælge det til Kirken ydede Korn; det var en privat Sag mellem Kirkens overordnede Bestyrelse og de underordnede Embedsmænd, hvem Salget af det Korn, som blev leveret, var betroet, og altsaa ikke noget offentligt Forhold i den Forstand, hvori det nu eksisterer. Dette Forhold er altsaa som

offentlig kun et halvt Aarhundrede gammelt, men i dette halve Aarhundrede har det ikke bestaaet uafbrudt i een Form; det har i en, naar man vil tale om en historisk Ret, kort Tid flere Gange været underkastet meget gienemgribende Forandringer, der noksom vise, at det ikke er berettiget, naar man siger, at det er et saadant fast Forhold, hvorved der ikke skal kunne røres. Da det først blev bestemt, at Capitelstarten skulde bruges til derved efter at beregne den Betaling i Penge, der skulde træde istedetfor Leverance af Korn in natura, blev det sagt, at denne Betaling skulde rette sig efter Middelpriiserne af de sidste 10 Aars Capitelstarter; saaledes stod det hen til 1812, da der kom en Bestemmelse, som sagde, at det maatte beroe paa Øderne, om de fremdeles vilde svare efter Gjennemsnittet af de sidste 10 Aars Capitelstarter, eller efter hvert Aars Capitelstart. Det var altsaa en ganske ny Frihed, som da blev givet Øderne. Dernæst blev det bestemt i Rescr. af 20de Mai 1812, at der i hvert Aars Januar Maaned af Geistligheden og Herredsfogderne skulde gives Indberetninger, hvorefter Capitelstarten skulde sættes; de skulde altsaa hver kun indgive een Indberetning aarlig. Da der reiste sig Klager over Præsternes Indberetninger, blev det, da man meente, at disse Klager væsentligt vare grundede paa, at Præsterne havde brugt den Fremgangsmaade at erklære sig paa eet og samme Stykke Papir, som circulerede mellem dem, saa at den, som Bapiret kom til, kunde see, hvad alle de Andre, hos hvem det havde været iforveien, havde erklæret sig for, i 1820 befalet Præsterne, at de hver for sig skulde indgive denne aarlige Indberetning, for at den Ene ikke skulde lade sig for meget lede af den Anden. Endelig i 1837, altsaa blot for 20 Aar siden, fik man først den Bestemmelse, som nu gjælder, at der skulde gives 5 maanedlige Indberetninger istedetfor een. Naar man nu seer dette, seer, at saa forskellige og indgribende Forandringer ere skete i den Maade, hvorpaa Capitelstarten er bleven sat i det halve Aarhundrede, hvori den har havt den Betydning, den nu har, saa forekommer det mig, at man her har en ganske forunderlig Uengsteligthed for Noget, der kaldes et historisk Forhold, medens det er meget langt